Dosar nr. 2-24117889-12-2-17102024-1 (2-13749/24)

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

02 decembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Russu Natalia
Grefier Poiată Valeria

examinând în ședință publică, în sediul instanței, în procedură contencioasă, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Statului Republica Moldova, reprezentat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

constată:

Argumentele participanților la proces

1. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul instanței la 16 octombrie 2024, sub nr. 053/2-38282, reclamantul ***** a chemat în instanța de judecată pârâtul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul învederează că, cauza principală a fost examinată de prima instanță pe parcursul a doi ani, în această perioadă fiind amânată de nenumărate ori ședința de judecată formal, fără careva temei legal și în lipsa unei necesități. Într-un final, la 4 decembrie 2023, instanța de fond a pronunțat hotărârea în cadrul acestui proces, hotărârea fiind remisă în adresa reclamantului abia la 26 decembrie 2023, în aceiași zi, hotărârea fiind publicată pe portalul instanței de judecată. Demonstrând interes despre soarta procesului, vizualizând rezultatul procesului pe portal, dar deoarece nu dispunea de dispozitivul hotărârii, telefonic a solicitat de mai multe ori transmiterea actului judecătoresc și

publicarea lui pe pagina oficială a instanței. Însă, deoarece solicitările sale nu au fost satisfăcute, fără a dispune de dispozitivul hotărârii, a depus apel prealabil, acesta fiind remis în adresa Judecătoriei Căușeni la data de 22 decembrie 2023, prin intermediul serviciului poștal și recepționat de instanță la data de 29 decembrie 2023. După cum a fost indicat, doar după recepționarea apelului nemotivat instanța de judecată a remis în adresa reclamantului dispozitivul hotărârii, în aceiași zi, plasându-l pe portalul instanței de judecată. În continuare, deși cererea de apel a fost înregistrată în instanță la data de 29 decembrie 2023 și cu toate că a solicitat în repetate rânduri, atât telefonic, cât și prezentându-se personal în cancelaria instanței de judecată, eliberarea hotărârii întocmită integral (motivată), acest fapt nu a avut loc nici până în prezent. Astfel, în procesul civil inițiat la data de 23 decembrie 2021, având ca obiect încasarea unei datorii, adică fiind un litigiu simplu, la moment nu există o soluție nici definitivă și nici irevocabilă, iar instanța de judecată, în încălcarea dispozițiilor art. 236 alin. (5) și alin. (6) Cod de procedură civilă, pe parcursul a zece luni din data depunerii cererii de apel nu a redactat și întocmit hotărârea integrală (motivată). Consideră evidentă încălcarea dreptului său, comisă de Judecătoria Căușeni, de examinare în termen rezonabil a cererii de chemare în judecată înaintată către *****, privind încasarea unei datorii. Urmare a modului în care derulează procesul, scopului urmărit de reclamant, aspirațiilor și așteptărilor în rezultatul soluționării litigiului și importanța procesului /obiectul litigiului îl constituie încasarea unei datorii/, consideră că Statul este responsabil pentru repararea prejudiciului moral cauzat, estimat la suma de 60000 lei, sumă care în opinia sa va constitui un remediu eficient și echitabil încălcării comise și pe care solicităm a fi încasată de la bugetul de stat. Datorită încălcărilor directe a normelor de drept material sus-numite, i s-a cauzat și prejudiciu material, deoarece până la moment litigiul nu a fost soluționat, reclamantul fiind în imposibilitate de a formula un apel motivat împotriva hotărârii pronunțate de prima instanță. Urmare a acestui fapt consideră că statul este direct responsabil pentru faptele instanței de judecată, care s-au soldat cu încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei. Invocă Legea nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, articolul 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ratificată prin hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24.07.1997. Consideră că nu poate fi trecută cu vederea jurisprudența CtEDO, în care Curtea a statuat că în ce privește durata permisă în temeiul articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, aceasta din urmă depinde în primul rând de numărul de instanțe de judecată implicate. De regulă, mai mult control va fi acordat cazurilor care durează mai mult de trei ani la o singură instanță (Guincho c. Portugaliei, §§29-41), mai mult de cinci ani la două instanțe și mai mult de șase ani

la trei niveluri de jurisdicție. În același timp, CtEDO a stabilit că atunci când procedurile sunt redeschise, instanțele judecătorești trebuie să dea dovadă de o diligență deosebită pentru a asigura finalizarea cât mai rapidă a acestor proceduri (SRL „Deservire" vs Moldova, Mazepa vs Moldova). Susține că, aflarea cauzei spre examinare în fond practic 3 ani, nu poate fi privită ca o neîncălcare a dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei. In situații similare, CtEDO menționează că, chiar dacă nu este în măsură să analizeze calitatea jurisprudenței instanțelor judecătorești naționale, ea consideră că deoarece remiterea cauzelor spre reexaminare este de obicei dispusă ca urmare a erorilor comise de către instanțele judecătorești inferioare, repetarea unor astfel de procedee în cadrul unui set de proceduri dezvăluie o deficiență serioasă în sistemul judiciar (c.Wierciszewska v. Poland, nr. 41431/98, § 46, 25.11.2003; c. Pavlyulynets v. Ukraine, nr.70767/01, § 51, 6.09.2005). Mai relevă că, miza este una evidentă, în situația în care judecarea cauzei civile a avut ca obiect inclusiv dreptul de proprietate a reclamantului asupra bunurilor imobile. Reținând circumstanțele stabilite, reieșind din perioada examinării cauzei civile, complexitatea acesteia, precum și miza (interesul) pentru sine, conchide că cerința cu privire la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, prevăzută de legea națională și articolul 6 § 1 al Convenției, nu a fost respectată, aspect care generează constatarea acestei încălcări. Deoarece a suportat cheltuieli de judecată pentru examinarea actualei cauze, solicită compensarea acestor cheltuieli din contul părții pârâte.

3. *În drept*, reclamantul a întemeiat acțiunea pe dispozițiile Legii nr. 87 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și **a** **solicitat** instanței constatarea încălcării de către Judecătoria Căușeni a termenului rezonabil de examinare a pricinii civile inițiate la acțiunea lui ***** către *****, privind încasarea datoriei; Încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul reclamantului Leucă Valeriu, 03.03.1977 a.n., cod personal 0990705423409, a prejudiciului moral cauzat, echivalat la suma de 60000 (șasezeci mii) lei, Compensarea, în folosul lui ***** de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în actuala pricină civilă.

4. ***La 15 noiembrie 2024, reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției, Cachița Constantin, a depus referință la cererea de chemare în judecată și raportul motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil. (f.d. 26-34)***

5. Întru dezvoltarea criticilor formulate, pârâtul a invocat că, durata procesului, sub aspect brut, a fost de 2 ani, 9 luni, 24 de zile (23.12.2021 - 16.10.2024 - data înaintării prezentei acțiuni). Prin excluderea atât a perioadelor neimputabile instanței, cât și a celor prelungite din cauza prezentului reclamant, se obține perioada efectivă de examinare de 10 luni, 1 zile (23.12.2021 - 03.03.2022,

29.06.2022 - 27.10.2022, 05.04.2023 - 30.05.2023, 04.10.2023 - 04.12.2023). Au fost numite 12 ședințe, dintre care: 2 ședințe nu au avut loc, din considerentul aflării judecătorului în concediul medical (27.10.2022,01.02.2023); 1 ședință nu a avut loc, în baza prevederilor Dispoziției nr.5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova (privind suspendarea de drept a tuturor cauzelor aflate pe rolul instanței) (03.03.2022); 1 ședință a fost amânată, din considerentul lipsei dovezii citării legale a pârâtului (29.06.2022); 1 ședință nu a avut loc, din considerentul că judecătorul Ina Țîbîrnă (desemnat cu atribuții de judecător de instrucție) a fost implicată la audierea unei părți vătămate minore în condiții speciale (05.04.2023); 1 ședință a fost amânată, din considerentul neprezentării părților (30.05.2023); 1 ședință a fost lucrativă, fiind amânată deliberarea și pronunțarea hotărârii (04.10.2023); 1 ședință a fost amânată (10.10.2023); 1 ședință nu a avut loc, din motivul implicării judecătorului la examinarea unei ordonanțe de protecție pentru victimele violenței în familie (13.10.2023); 1 ședință nu a avut loc, din motivul implicării judecătorului, desemnat cu atribuțiile judecătorului de instrucție, la examinarea unor demersuri înaintate de procurori, cu privire la autorizarea măsurilor speciale de investigații, precum și a altor acțiuni procesuale, ce se examinează în termene restrânse (10.11.2023);1 ședință nu a avut loc, din motivul implicării judecătorului, desemnat cu atribuțiile judecătorului de instrucție, la examinarea unor demersuri înaintate de procurori, cu privire la autorizarea măsurilor speciale de investigații, precum și a altor acțiuni procesuale, ce se examinează în termene restrânse (17.11.2023); 1 ședință a fost lucrativă, fiind pronunțată hotărârea (04.12.2023). Relevă că, conform raportului motivat, în perioada anului 2024, judecătorul s-a aflat: în concediu medical pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de 5 ani: 02.02.2024 - 15.02.2024; 15.04.2024 - 23.04.2024; 03.06.2024 - 11.06.2024; 25.06.2024 - 28.06.2024; 19.09.2024- 25.09.2024; 01.10.2024- 10.10.2024; în concediu medical personal: 05.04.2024 - 09.04.2024; în concediu anual de odihnă: 19.08.2024 - 10.10.2024. Având în vedere cele învederate, în urma analizei raportului motivat, prin prisma întreruperilor ce s-au perindat pe parcursul respectivului proces, consideră că nu a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei. Totodată, la subiectul criteriului comportamentului părților și autorității judecătorești, precizează că instanțele au rămas imparțiale întotdeauna, dispunând amânări în favoarea tuturor participanților procesului. Astfel, realizând o apreciere, prin cumul, a criteriilor în dependență de care se apreciază rezonabilitatea termenului de examinare a cauzei, conchide că perioada de referință în speța principală nu depășește limita rezonabilității, în prezența unor circumstanțe speciale. În contextul celor expuse și luând în considerație specificul cauzei, comportamentul părților, contextul pandemic perindat și de sarcina lunară a fiecărui judecător din cadrul instanțelor de judecată, reține că autoritățile judecătorești au acționat cu bună-credință, cu o suficientă

diligență, au întreprins toate măsurile necesare în vederea examinării și soluționării obiective și sub toate aspectele a cauzei civile. Totodată, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (dreptul la un proces echitabil) operează cu noțiunea de termen rezonabil și nicidecum cu termen calendaristic. Dreptul la satisfacție echitabilă stabilit de Legea nr.87 și art.6 CEDO este conferit în eventualitatea nerespectării termenului rezonabil, așa cum acesta este definit de jurisprudența CtEDO. În această ordine de idei, conchide că termenul rezonabil poate fi definit drept interval de timp convenabil și judicios, stabilit de lege, în limitele căruia arc loc judecarea pricinii. Respectiv, instanța de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate, suficiente și juste în vederea respectării drepturilor tuturor participanților procesului. Prin urmare, la caz, apreciază pretenția reclamantului privind compensarea prejudiciului moral, în ordinea Legii nr. 87/2011, în cuantum de 60 000 lei, drept o solicitare exorbitantă și nefondată, reiterând aprecierea privind rezonabilitatea duratei procedurilor. În acest context, subliniază și acel fapt că sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă exclusiv pe seama pârâtului, dar se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și jurisprudența Curții Europene,, excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate. Susține că, termenul rezonabil urmează a fi apreciat în colaborare și cu termenii prevăzuți de legislația procesuală, fiind stabiliți în vederea asigurării desfășurării procesului cu respectarea principiilor fundamentale ale dreptului procesual. Examinarea cauzei în termen rezonabil este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil și prin urmare, nu poate prevala asupra tuturor celorlalte. Subsecvent, la subiectul caracterului exorbitant al solicitării compensării prejudiciului moral, urmează a fi notat faptul că CtEDO, în una din recentele hotărâri versus Republica Moldova, a acordat reclamantului 2700 euro pentru prejudiciul moral (deși reclamantul pretinsese 15 000 euro) pentru o perioadă de examinare a cauzei de peste 15 ani (a se vedea Cimpoeșv. Republica Moldova, nr. 12030/13, 14 decembrie 2021}.În temeiul celor enunțate în referință, solicită respingerea integrală a acțiunii reclamantului Vitalie Leucă ca fiind neîntemeiată.

6. *În ședința de judecată*, reclamantul ***** a susținut cererea de chemare în judecată în felul cum a fost formulată și a solicitat admiterea integrală a acesteia. A concretizat că, își dădea seama că va fi greu de executat hotărârea judecătorească, deoarece pârâtul era din Transnistria, de 5 (cinci) ori a fost procesul, dar nici măcar nu a fost telefonat din timp, pentru a nu se deplasa la Căușeni, a invocat că, eventual poate la Curtea de Apel Chișinău era să fie mai repede o altă soluție, în favoarea sa, a mai specificat că hotărârea judecătorească motivată a fost emisă peste 1 (un) an de zile, s-a încălcat termenul de 45 de zile prevăzut de lege, apelul a fost depus la 29 decembrie 2023, a concretizat că procesul în instanța de fond a durat începând cu

decembrie 2021 până la noiembrie 2024, aproximativ 3 (trei) ani, la fel, a prezentat explicațiile scrise. (f.d. 40-46)

7. *În ședința de judecată,* reprezentantul reclamantului, avocata Vladimirov Natalia, a pledat pentru admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.
8. *În ședința de judecată,* reprezentantul Ministerului Justiției, Cachița Constantin, a pledat pentru respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată. A explicat instanței că, termenul de redactare nu cade sub incidența Legii nr. 87.

Aprecierea instanței de judecată.

9. Analizând motivele acțiunii înaintate, criticile formulate în referință, examinând probele prezentate pentru dovedirea celor invocate și prevederile legale ce guvernează spața, în raport cu considerentele ce vor fi redate în continuare, instanța de judecată va respinge cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată.
10. Din textul art.130 alin. alin. (1), (2), (3) Cod procedură civilă, rezultă că ”*Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*.”
11. În temeiul art. 239 Cod de procedură civilă, ”*Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în ședința de judecată*.”
12. Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) din același Cod, ”*La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii*”, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) din același articol, ”*Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant şi în numele legii*.”
13. În conformitate cu prevederile art. 192 alin. (1) Cod de procedură civilă ”*Cauzele civile se judecă în primă instanţă în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea cauzei, comportamentul participanţilor la proces, conduita instanţei judecătoreşti şi a autorităţilor relevante, importanţa procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanţă*.”
14. Conform art. 1 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a

cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, *”(1) Scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti. (2) Aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului*.”

15. Din conținutul art. 2 alin. (1)-(3), (6) din aceeași Lege rezultă că, *”(1) Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. (2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). (3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. (6) Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant*.”

16. În temeiul art. 4 alin.(1) al Legii nominalizate, ”*Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului*.”

17. Instanța de judecată evidențiază că, dreptul la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil constituie o garanţie a realizării dreptului la un proces echitabil şi este consacrat în art.6 § 1 al Convenţiei pentru apărarea Drepturilor Omului și a

Libertăților fundamentale (în continuare Convenție), care prevede că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii penale îndreptate împotriva sa.

18. În ceea ce privește punctul de început al termenului, acesta este în principiu data sesizării instanței competente.
19. Asupra cauzei, instanța de judecată a stabilit că, la 23 decembrie 2021, la Judecătoria Căușeni (sediul Central) a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui *****, privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, aceasta fiind repartizată, în mod automat- aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Ina Țîbîrnă.
20. Prin încheierea judecătorului din 24 decembrie 2021, a fost acceptată spre examinare în procedura contencioasă cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu stabilirea ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare la 03 martie 2022, ora 11:00.
21. S-a stabilit că, în baza prevederilor Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a fost suspendată de drept examinarea de către instanțele judecătorești a tuturor cauzelor aflate pe rolul instanței, cu excepția celor prevăzute lapct. 5.1.1 , 5.3.2, 5.4.1 a dispoziției enunțate.
22. S-a constatat că, ședința de judecată din 29 iunie 2022, ora 11:00, a fost amânată din motivul lipsei dovezii de citare legală a pârâtului.
23. Ședința de judecată din 27 octombrie 2022, ora 13:00, nu a avut loc din motivul aflării judecătorului în concediu medical.
24. Ședința de judecată 01 februarie 2023, ora 11:00, nu a avut loc din motivul aflării judecătorului în concediu medical.
25. Ședința de judecată din 05 aprilie 2023, ora 14:00, nu a avut loc din motivul implicării judecătorului, desemnat cu atribuțiile judecătorului de instrucție, la audierea unei părți vătămate minore, la CNPAC mun. Chișinău.
26. Ședința de judecată 30 mai 2023, ora 14:00, a fost amânată din motivul neprezentării părților la examinarea cauzei.
27. S-a constatat că, în cadrul ședinței de judecată din 04 octombrie 2023, ora 11:00, a fost examinată cauza civilă în fond, cu amânarea deliberării și pronunțării hotărârii pentru data de 10 octombrie 2023, ora 10:30.
28. La 10 octombrie 2023, ora 10:30, deliberarea și pronunțarea hotărârii a fost amânată pentru data de 13 octombrie 2023, ora 13:30. S-a stabilit că, ședința de pronunțare nu a avut loc din motivul implicării judecătorului la examinarea unei ordonanțe de protecție pentru victimele violenței în familie. La 10 noiembrie 2023, ora 14:30,

ședința de pronunțare nu a avut loc din motivul implicării judecătorului, desemnat cu atribuțiile judecătorului de instrucție, la examinarea unor demersuri înaintate de procurori, cu privire la autorizarea măsurilor speciale de investigații, precum și a altor acțiuni procesuale, ce se examinează în termene foarte restrânse. Ședința de pronunțare din 17 noiembrie 2023, ora 11:00, nu a avut loc din motivul implicării judecătorului, desemnat cu atribuțiile judecătorului de instrucție, la examinarea unor demersuri înaintate de procurori, cu privire la autorizarea măsurilor speciale de investigații, precum și a altor acțiuni procesuale, ce se examinează în termene foarte restrânse.

29. La 04 decembrie 2023, ora 14:30, ședința de pronunțare a avut loc, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.
30. S-a constatat că, la 29 decembrie 2023, ***** a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 04 decembrie 2023.
31. S-a mai constatat că, la 31 octombrie 2024, a fost redactată hotărârea motivată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, aceasta fiind expediată părților la data de 1 noiembrie 2024, cu numerele de ieșire 13960 și 13961.
32. Așa fiind, instanța de judecată constată, că termenul de examinare a cauzei principale în Judecătoria Căușeni, sediul Central, a durat începând cu 23 decembrie 2021 până la 04 decembrie 2023.
33. Analizând situația de fapt constatată, instanța va respinge ca neîntemeiat argumentul reclamantului ***** că examinarea cauzei a durat în total aproape 3 (trei) ani.
34. O apreciere *in concreto* a caracterului rezonabil al duratei unei proceduri în temeiul art. 6 § 1 al Convenției trebuie apreciat în fiecare caz în funcție de circumstanțele cauzei, trebuie luat în considerare ansamblul procedurii, or, nu toate întârzierile pot fi, în sine, condamnabile.
35. Se mai evidențiază că, caracterul rezonabil al duratei unei proceduri se apreciază în funcţie de circumstanțele cauzei, care impun o evaluare globală (Boddaert împotriva Belgiei, pct. 36).
36. Așa fiind, pentru a se pronunța astfel, instanța de judecată va mai ține cont de faptul că, obiectul cauzei deduse judecății se rezumă la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, nu al termenului de 45 zile lucrătoare pentru întocmirea hotărârii integrale reglementat de Codul de procedură civilă.
37. Cu privire la cel din urmă aspect și în raport cu argumentul reclamantului că Judecătorul Judecătoriei Căușeni, sediul Central, a emis hotărârea motivată aproape peste 1 (un) an de zile, instanța de judecată va statua că o întârziere într-o anumită etapă a procedurii poate fi tolerată, cu condiția că durata totală a procedurii să nu fie excesivă.
38. Caracterul rezonabil al duratei procedurii se apreciază cu ajutorul criteriilor consacrate de jurisprudența Curții, care sunt următoarele:

- ***complexitatea cauzei;***
- ***comportamentul reclamantului;***
- ***comportamentul autorităților (instanței) competente;***
- ***miza litigiului pentru partea interesată.***

39. ***Complexitatea cauzei*** rezultă din obiectul dedus judecății. Așa fiind, pe cauza principală, obiectul acțiunii este aferent materiei în obligații, fiind înregistrată cu gradul de complexitate 13,15. Se concluzionează că, în esență, prin adoptarea soluției, instanța competentă urma să decidă referitor la o pretinsă datorie, ce ar rezulta dintr-un contract de intermediere, astfel, se opinează că cererea deferită judecății, pe cauza civilă principală, prezintă în esență o complexitate medie atât din punct de vedere factologic, cât și juridic. Cu toate acestea, în asemenea cauze, se impune din partea instanțelor competente o diligență deosebită în vederea asigurării unei bune administrări a justiției.
40. ***Comportamentul reclamantului*** constituie un fapt obiectiv, neimputabil statului pârât, care trebuie luat în considerare pentru a răspunde la întrebarea dacă procedura a depășit sau nu termenul rezonabil cerut de art. 6 § 1 al Convenției. Analizând comportamentul reclamantului *****, instanța de judecată a stabilit că, ultimul nu s-a prezentat doar într-o singură ședință de judecată, astfel nu a contribuit la prelungirea termenului de judecare a cauzei.
41. ***Comportamentul autorității competente***. În prealabil, instanța de judecată opinează că, numai întârzierile imputabile statului pot conduce la concluzia nerespectării unui „termen rezonabil”. În acest context, instanța de judecată subliniază că, pe cauza principală, ședințele de judecată au fost amânate din motivul aflării judecătorului, în mod succesiv, în mai multe concedii medicale pentru îngrijirea copilului, dar și în concediu anual de odihnă, din motivul exercitării atribuțiilor judecătorului de instrucție de bază în perioada anilor 2021- 2023, conform hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 368/32 din 22 decembrie 2020, precum și a judecătorului de instrucție supleant în perioada 2024-2027 și din motivul situației Excepționale a Republicii Moldova instituită prin Dispoziția nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, ce a dus la suspendarea de drept a examinării de către instanțele judecătorești a tuturor cauzelor aflate pe rolul instanței, cu excepția celor prevăzute lapct. 5.1.1 , 5.3.2, 5.4.1, situație de fapt care nu poate fi imputabilă instanței de judecată care a examinat cauza principală, pe cale de consecință nu poate fi imputată nici Statului, mai ales, luând în considerație sarcina lunară a unui judecător și agenda judecătorului, toate acestea fiind apreciate ca circumstanțe obiective.

Evaluând global termenul de judecare a cauzei principale, ipotetic chiar aproape 3 (trei) ani precum a invocat reclamantul *****, instanța de judecată nu va reține acțiuni de tergiversare a termenului rezonabil de judecare a cauzei din partea instanței competente.

În consecință, instanța va respinge ca neîntemeiate alegațiile reclamantului că, pe cauza principală, i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile de către Judecătoria Căușeni, sediul Central, or durata totală nu este una execisivă

42. ***Miza litigiului pentru partea interesată.*** Pe cauza principală, instanța de judecată consideră că reclamantul a eșuat să dovedească interesul stringent de a obține o soluție pe fond în termenii cei mai restrânși și această concluzie rezultă chiar din explicațiile reclamantului date în cadrul ședinței de judecată, precum că își dădea seama că va fi greu de executat hotărârea judecătorească, deoarece pârâtul era din Transnistria, precum că, examinarea accelerată a cauzei civile putea fi urmată mai repede cu o soluție a Curții de Apel Chișinău poate în favoarea sa.
43. În concluzie, prelungirea examinării cauzei principale nu poate fi pusă în seama instanței competente, or, după cum s-a dovedit, în cea mai mare parte anume circumstanțele obiective au pus instanța în situația prelungirii termenului în ansamblu de judecare a cauzei.
44. Instanța de judecată statuează că, în prezenta speţă, lipsesc elementele încălcării dreptului reclamantei la judecarea cauzei civile în termen rezonabil, iar pe cale de consecință, lipsesc temeiurile de încasare a prejudiciului moral pretins și a prejudiciului material invocat.
45. Se reține că, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil a cauzei se face doar în măsura în care se constată o atare încălcare și doar dacă ar fi fost confirmată o legătură de cauzalitate între dreptul încălcat şi prejudiciul pretins.
46. Din conținutul art. 94 alin. (1) Cod procedură civilă, reiese că ”Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.”
47. În conformitate cu art. 98 alin. (2) Cod de procedură civilă ” În caz de respingere a acţiunii, cheltuielile de judecare a cauzei suportate de instanţă, precum şi taxa de stat, se încasează la buget de la reclamant dacă acesta nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.”
48. Potrivit Legii taxei de stat, se scutesc de taxa de stat în instanţele de judecată: În acţiunile privind încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.
49. Prin prisma normelor citate, reclamantul ***** este scutit de la plata taxei de stat, dar nu este îndreptățit la compensarea din contul pârâtului a taxei de timbru.
50. În conformitate cu art. 236, art. art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Statului Republica Moldova, reprezentat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Se explică dreptul părţilor şi participanţilor la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul **Russu Natalia**